

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List nahaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inzerate)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 264.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 18. novembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Dunajsko pismo.

Na Dunaju, 17. nov.

Napetost v naši parlamentarni krizi je dosegla svoj vrhunec: vsakdo je prepričan, da mora sedaj kocka pasti na to ali ono stran. Jutri in pojutrišnjem bo poskusil Glombinjski, kakor se zatrjuje, poslednjič zmagati trmo Nemcev in jih sprijazniti z mislijo na rekonstrukcijo kabineta, da se na ta način omogoči parlamentarno rešenje začasnega proračuna in se država izogne ominoznim posledicam § 14. Pa tu bo težko šlo! V nemško-naprednih krogih nimajo nič proti § 14 kot takemu — hočejo se samo še zasigurati, da bi se pod njim ne vladalo proti Nemcem; da, v ugodnem slučaju bi se dalo skleniti celo še nekaj za uboge teptane in oškodovane Nemce koristnih postav! V krščanskosocijalnem taboru tudi vlada mnenje, da bi bila rešitev s § 14 najugodnejša — samo krivi bi ne bili radi tega kršenja parlamentarizma. Dr. Weisskirchner in dr. Pattai sta v tem smislu obdelavala v ponedeljek klerikalne obrtnike in poštne uradnike — uspeh je bil naročena „izjava nevolje nad dogodki v zbornici“; tej nevolji lahko napravi konec § 14. Tudi ministerske ekscelence bi podpisale § 14-odredbe. Povedal nam je to „N.W. Tagbl.“ Uvidijo namreč, da so izgubile partijo v zbornici — in malo maščevanja tako dobro stori! — „Slovanska jednota“ je že svoječasno izjavila, da ni njena naloga kot opozicije iskati pozitivnega programa za rešitev krize. Zato je tudi odklonila sestavitev dnevnega reda, katerega bi pripustila v zbornici. Na drugi strani pa se upirajo Nemci, da bi zadovoljili glavno zahtevo Slov. jednote, to je padec vlade. Zato je nadaljno pogajanje na dosedanji podlagi, to je takojšnja rekonstrukcija kabineta, popolnoma izključeno. Predsedstvo Poljskega kola je to uvidelo in sklenilo obratiti drugo pot: predlagalo bo nasprotnima si strankama dnevni red za prihodnjo sejo.

Ta sklep in dnevni red sam predloži danes popoldne predsedstvo parlamentarni komisiji Poljskega kola in ako ta oboje odobri, naznani Glombinjski dnevni red še danes zvečer ali vsekako jutri Slovanski jednoti in nemškim strankam.

Vprašanje je seveda, kaj poreče k predlogu poslanca Glombinjskega Slov. jednota? Vstraja li še nadalje pri svojem sklepu, da s sedanjo vlado noče nobenega skupnega dela, vstraja li še nadalje na zahtevi po padcu sistema? Oboje mora storiti; ako noče imeti boja samo pred seboj temveč tudi za seboj, doma namreč v volilstvu, mora na svojem stališču ostati. Taktične spremembe sredstev do cilja seveda ne morejo biti izključene. Po posameznih korespondencah se kolportira vest, da je nek voditelj Slov. jednote rekel, da bo Slov. jednota mogoče sprejela predlog Glombinjskega. Pripravljena bi bila umakniti svoje nujne predloge in dovoliti parlamentarno rešitev začasnega proračuna — pa samo za slučaj, da se takoj potem izvrši rekonstrukcija kabineta; zahteva za to od Poljakov garancije ter objednem tudi že naznani, kako bi se izvršila preosnova kabineta. Morda bo to pot, po kateri se bo skušalo doseči sporazum — morda pa je ta izjava „voditelja“ le prazna kombinacija, kakoršnih se sedaj pojavlja na stotine. Naši poslanci se sedaj nahajajo v istinito težkem položaju: na eni strani nikakor ne kaže zaiti tako daleč v radikalizem, da bi ne bilo mogoče najti izhoda, kajti ne more jim pri tako resnih zadevah biti do demagogije in mandatolovstva; na drugi pa grozi nevarnost § 14 ter vse nepreračunljive posledice nemške trme in pa — diktatov iz Berlina. Krivice nad posameznimi slovanskimi narodi pa se tudi še neprestano množe in ni mogoče popustiti: odločitev teh dni bode tedaj velepomembna.

Nemci trdovratno odklanjajo vsako spremembo v ministerstvu, ker jo smatrajo za svoj poraz pred Jednoto. Da-

našnja seja nemškonacionalne zveze ni v tej smeri nič trdnega sklenila, temveč počaka s kakimi predlogi pride jutri Glombinjski po seji s Slovansko jednoto. Vendar pa je bil smisel vseh govorov ostro protislovanski. Dr. Chiari je poročal o včerajšnji konferenci pri Bienerthu in zatrjeval, da se Nemci ne umaknejo niti za ped, zlasti pa da nikakor ne dovolijo, da bi se izvršila rekonstrukcija pred dovolitvijo začasnega proračuna. Tu bi bilo nekaj soglasja z izjavo tistega skrivnostnega „slovanskega“ voditelja . . . Nekateri nemškoagrarji poslanci so v tej seji priporočali pogojno rekonstrukcijo, češ, da se v tako važnem trenutku ne sme gledati na osebe temveč na stvar. Proti temu predlogu pa so strastno govorili poslanci alpskih Nemcev, Dobernig, Wellenhof in Stölzl in je končno propadel. — Pa grobokopi parlamenta ne bodo po logiki nemškonacionalnih listov Nemci temveč Slovani . . .

Konečno še nekaj iz gosposke zbornice. Ustavna stranka je imela danes predpoldne sejo, v kateri se je obširno razpravljalo o položaju in so gospodje baroni in dvorni svetniki strogo obsodili sedanje razmere v zbornici. Izrekli pa so se tudi proti § 14 in izrazili željo, da se še letos skličejo delegacije.

Politična kronika.

d Ustavni boj na Angleškem. Gosposka zbornica je zavrgla našim čitateljem znani Lloyd Georgov finančni zakon. Vsled tega je nastala na Angleškem silna burja. Sedaj vladajoča liberalna stranka je izjavila po trgovskem ministru Churchill, da lordom ne pristojta pravica do kontrole državnega proračuna, kajti potem bi lahko vsak proračun zavrnili in izsilili razpust parlamenta, ako bi jim proračun ne ugajal. Večina ministrov je za to, da bi sklep gosposke zbornice mirno ignorirali, ministerski predsednik zagovarja razpust zbornice s parolo: od-

prava gosposke zbornice. Kralj skuša posredovati.

d Nova vlada na Ogrskem. V poučenih krogih trdijo, da bode prih. ogrska vlada, katera bo imenovana po ponedeljkovem kronskem svetu, takole sestavljena: Andrassy, predsednik, Wekerle, finančni, Kossuth trgovski in in Apponyi naučni minister. — Vočigled strastni agitaciji Justhovcev je dal Kossuth izjaviti, da ni res, da bi ne dobil na Dunaju nikakih koncesij, kajti brez teh bi sploh ne stopil v novo vlado. Ministerski svet je natančno določil ogrske zahteve, o katerih bode poročal danes Wekerle cesarju.

Drobne politične novice.

Pododbor v železniškem odseku državne zbornice je včeraj razpravljal o predlogi glede lokalnih železnic. Podrobnosti manjkajo.

Osrednji odbor avstrijskega profesorskega društva je izdal protest proti reakcionarnim odredbam dež. šolskih svetov na Češkem in Moravskem.

Nemški bojkot. Praški „Venkov“ opisuje včeraj na uvodnem mestu nemško bojkotno gibanje na severnem Češkem proti češkim obrtnikom in industrijalcem ter zahteva posredovanje drž. poslancev. Novo olje v ogenj!

Protiangleško gibanje v Egiptu. Ne le v vzhodni Indiji temveč tudi v Egiptu se je pričelo gibanje proti Angležem, in sicer med egiptovskimi častniki. Pariški „Siècle“, ki o tem poroča, pravi, da lahko postane to gibanje usodopolno za Angleže.

Dr. Žaček proti radikalizmu. Dr. Žačkov organ „Moravska Orlice“ ostro obsoja demagogijo in egoizem čeških politikov, ki so — zakrivili sedanjí položaj. Med češkimi strankami ni edinosti in odgovornosti napram narodu. Taki pojavi se morajo obsojati, ker rabi češki narod v sedajnem težkem boju resnih in vnetih mož ne pa demagogov.

LISTEK.

Orlov in njegova žena.

Ruski spisal Maksim Gorki.
Preložil Fedor Gradišnik.
(Dalje.)

„Da človek, ki dela, izprazne sem in tja tudi kak kozarček, je popolnoma pravilno“, je dejal. „Toda, kakor rečeno, zgoditi se mora to zmerno, in v sedanjih časih je najbolje, da se zdrži popolnoma pijače. Ali sta že slišala, kakšna bolezen razsaja sedaj med ljudstvom?“

In z resnim obrazom je pričel pripovedovati Orlovu in njegovi ženi o koleri in o pripomočkih zoper njo, skušajoč se izraziti kolikor mogoče razumljivo. Med govorjenem je hodil po sobi gor in dol, potipal stene, pogledal za vrata, se sklonil celo doli k odprtini v peči in vohal vsepovsod z nosom okrog. Njegov glas se je izpreminjal iz basa

v tenor in iz tenorja zopet v bas, in p.eproste besede njegovega govora so se neprisiljeno usilile v spomin njegovih poslušalcev. Njegove rujave oči so se svetile in popolnoma gorele od mladostnega navdušenja za stvar, kateri se je tako srčnostjo posvetil.

Gregorij je s slastjo čakal na vsako njegovo besedo in sledil radovedno njegovim kretnjam. Tudi Matrona je poslušala, ne da bi mnogo razumela; policist se je med tem že odstranil.

„Priskrbita si torej, kakor rečeno, surovega apna. Tu poleg zidajo novo poslopje — za par kopejk vama dajo zidarji cel kup apna. In pijačo raje popolnoma pustite, prijatelj stari . . . No, na svidenje torej — prišel bom kmalu zopet k vama . . .“

In izginil je baš tako urno, kot je prišel, in zapustil je, kakor za spomin na svoj prijetni obisk, zadovoljen, vesel smehljal na obrazih obeh zakonskih.

Za trenutek sta pomolčala in se le

drug drugega pogledovala. Nista še popolnoma premagala uisa, kiga je povzročil tako nenadani stik zavedne energije z njiju topim, avtomatskim življenjem.

„Glej vendar“, je pričel slednjič Grigorij in zmajeval z glavo, „kakšen čarovnik je to! . . . In o teh pravijo, da zastrupljajo ljudstvo! Ali je človek s takim obrazom zmožen, pečati se s takimi stvarmi? In ta zvonki, prijazni glas, in vse drugo! . . . Ne, to je vse odkrito, vse pravilno. Pride ti jednostavno: Tu me imate ljubi ljudje! Poslušajte kaj vam povem! Surovo apno . . . to je pač kislina, in drugega nič. Glavna stvar pa je čednost. Povsod naj bo čedno, v zraku na tleh, v kadi! Ali se more s tako stvarjo ljudi zastrupiti? Blazen je ki kaj takega trdi! Zastrupljevalce ljudi jih imenujejo: . . . kaj? Takle ljubezniv dečko da bi bil zastrupljevalec ljudi? Fej! . . . Kdor dela, naj izprazne tudi kak kozarček, je rekel,

seveda zmerno. Ali si slišala Motrja? No, natoči mi enega . . . Ali ga je še kaj?“

Matrona mu je hitela nalivati kozarec žganja iz steklenice, ki jo je od nekdones prinesla.

„Ta je v resnici krasen dečko . . . tako nekaj prijaznega ima na sebi!“ je dejala, še vedno se smehljaše ob spominu na dijaka. „Toda kdo ve, kakšni so drugi? Morda imajo resnično ukaz.“

„Kakšen ukaz? In od koga!“, se je zadril Orlov nad njo.

„No, ljudi iztrebiti . . . Saj se vendar govori, da je izšel ukaz, ki pravi da se imajo ubogi ljudje pomoriti, če jih je preveč,“ je odgovorila Matrona.

„Kdo ti je to povedal?“

„No, vsi ljudje vendar govore o tem . . . Kuharica slikarjeva je tudi rekla . . . in mnogo drugih tudi . . .“

(Dalje prih.)

Parcelucijo prestolonasl. posestev v Peloponezu zahtevajo grški kmetje.

Dnevna kronika.

v **Zakon o protestantskih verskih zmotah** je sprejela pruska generalna sinoda. Znano je namreč, da je pretežna večina protestantskih pastorej nevarna; no, to sicer ni nič čudnega, saj je pri katoliških duhovnikih tudi tako, a razlika je vendar ta, da protestantski duhovniki tudi očitno priznavajo, da so nevarni, dočim je vsak katoliški duhovnik — veren. Sedaj se pa začne med protestanti inkvizicija. Zasledovali bodo namreč vse duhovnike, ki si razlagajo dogme preliberalno in v to svrhu se je sestavil „Sodni kolegij za verske zadeve“, ki bo odločeval, kdo je nevaren in kdo ni. Kako hitro bo kak duhovnik propovedoval preliberalno, (na primer, če bo tajil božanstvo Kristusovo) ga bodo odstavili in mu iz milosti dali nekaj pokojnine. Ne varamo se, če rečemo, da se bo začel sedaj med nevarnimi in vernimi pastori hud boj, čisto tak, kakor ga bojuje katoliška cerkev proti svojim članom, ki si upajo biti le nekoliko drugega mnjenja.

v **Noblovo darilo.** Za letošnje Noblovo darilo se imenuje v književnosti Selma Lagerlöf. Znjó tekmuje Anatole France. Za fiziko in kemijo se čuje o Edisonu in Svendbergu razven tega pa o Ostwaldu iz Lipskega, Marconiju in Braunu, za medicino slednjič o O. Kocherju iz Berna.

v **O Flora-oprsju.** V Berlinu so preiskali s Röntgenovimi žarki znano oprsje „Flora“. Našli so, da je ona iz celega in da ni v notrajnosti nikake druge snovi. Ta preiskava je zelo velike važnosti. Ni se namreč vedelo, komu se naj oprsje pripiše, li Angležu Lucasu, ali Italjancu Leonardu da Vinci. Lucas je imel navado, da je za notrajnost porabil vedno kako slabo snov, samo, da je zmanjšal troške. Ker je pa celo oprsje enotno, je skoro gotovo, da ga je napravil Leonardo da Vinci.

v **Dnevnik „Secolo“.** list, ki izhaja v Milanu in je trozvezi najbolj sovražen, je prešel iz lasti poslanca Sonzogna v posest komanditne družbe kateri načelujeta dva milanska veletržca, ki sta člana socialistovske stranke. Ravnatelj lista je bivši minister Bazano.

v **Gospa Steinhilova** dobi od veleindustrijalca Borderela letno rento 16.000 frankov, kar jej je izposloval njen odvetnik. — Za Coniandom jo še bo tožil žurnalista Burlingham, katerega je obdolžila, da je bil on „mož s kaptanom“ (morilec). Pravi, da mu je obdolžitev škodila na imenu in zahteva za to 20.000 frankov.

v **Maksim Gorki** — ravnatelj gledališča. Maksim Gorki misli kmalu prevzeti vodstvo nad neko rusko gledališko družbo, s katero misli gostovati po večjih ruskih in vseh evropskih glavnih mestih. Zadnje mesece svojega bivanja na otoku Capri je uporabil v to, da je še dovršil neko dramo.

v **Na Bismarckov grob** bodo romali Avstrijski vsenemci dne 20. t.m. Schönerer jih bo vodil v Hamburg. Na veleizdajo seveda ni misliti.

v **Ferrerjevo premoženje** je barcelonsko sodišče na razsodbo vojnega sodišča zaplenilo.

Zakon v varstvo otrok na Angleškem.

Zadnje tedne je dobil na Angleškem neki predlog zakonsko moč, predlog, ki mu je namen, ščititi otroke proti celi vrsti higijenskih in нравnih nevarnosti. Ta zakon bo tudi drugim državam.

Najprvo obseza zakon varnostne odredbe za dojenčke, specielno za take, ki so v reji pri drugih ljudeh. Za to nalašč postavljeni nadzorniki morajo večkrat njihove razmere in njih same vestno preiskati, in upajo, da se bo umrljivost teh zapuščenih sirot zelo zmanjšala. Druge odredbe ščitijo dojenčke proti neusmiljenosti in zanikanosti njihovih lastnih starišev in varuhov. Tako na primer kaznuje osebe, ki pustijo otrokom izpod 7 let, da se

o **Hrvatska opereta v Frankfurtu.** Albinijeva opereta „Baron Trenk“, ki je že na Dunaju dosegla lep uspeh, se je te dni igrala v Frankfurtu. „Frankfurter Zeitung“ prinaša precej obsežno in prav prijazno kritiko. Pravi med drugim: „Glasba, ki jo je napisal Feliks pl. Albin, se dviga n. pr. v melodramu prvega dejanja ter v velikem prizoru med Trenkom in Lidijo, popolnoma v operno.“

o **Automatski naznanitelj** za postaje je iznašel poročnik pri honvedu v Sopronju, Ludovik Port. To je električen aparat, ki se pritrdi na vseh vozovih na vlaku in potem samostojno funkcionira. Ravnateljstvo državnih železnic bo za poskus uporabilo to iznajdbo.

o **Obravnava proti juristu Kragujeviću** se je danes v Budimpešti pričela. Krivijo ga, da je umoril berlinskega trgovca Engela in da je lanskega septembra hotel umoriti tudi nekoga Eduarda Reitza na Dunaju. Nadalje je tožen radi nenravnosti. Potrota obravnava je tajna.

o **Duhovniška surovost.** — Istrski hrv. dež. poslanci so izrazili nadobsojbo v zagrebškem procesu svoj protest. Zato jih psuje hrvatski duhovnik Stipe pl. Vučetić v gospićkem „Hrvat“ na sledeči, duhovnika vsekakor vredni način: „Spinčiću in njegovim tovarišem sporočamo: grob naj izvrže vaše kosti, prokleta bodi vaše ime v vsem hrvatskem narodu, še v življenju bodite slepi. To je kletva hrvatskega naroda. Da smo v Spinčićevi bližini, vzeli bi žebelj 40 cm dolg in **zabili bi ga Spinčiću v glavo**, da bi dalje ne troval naroda.“ To želi katoliški duhovnik svojemu bratu v Kristusu, ki je tudi duhovnik (Spinčić). — Brez komentarja!

Dne 8. decembra se vrši v Celju občni zbor Narodne stranke. Somišljeniki, agitirajte za udeležbo!

Štajerske novice.

a „Nationale Momentbilder aus Steiermark“. Pod tem naslovom je priobčila praška „Union“ na uvodnem mestu po „Nar. Dnevniku“ različne dokaze „pravičnosti“ nepristranske Bienenrothove državne uprave proti Slovincem. Omenjena je afera z brežiškim „Sokolom“, napadi nemških turnarjev v Zidanem mostu in Vidmu in sodnijske razmere v Pittreichovem pašaliku. List pravi med drugim: „Tako postajajo razmere pod „pravičnim“ ministerstvom Bienenroth v slovenskih deželah naravnost anarhične. Ako si Nemci dovolijo proti Slovincem izgrede s krvavimi pretepi in težkimi telesnimi poškodbami, jih ne zasleduje in kaznuje nikdo; Slovincem pa se prepoveduje vsaka nedolžna narodna prireditel.“

igrajo v sobi sami z ognjem, z globo 300 kron. Nadalje kaznujejo stariše, ki vadijo svoje otroke beračiti in one, ki zapeljujejo izpod 16 let stara dekleta, zelo strogo. Vsa sirotišča in najdenišnice so pod strogim varstvom, da je vsaka zloraba zelo otežkočena.

Živahno se je razpravljalo na Angleškem o prepovedi kaditi. Cestne policije dolžnost je, da zastanovi dekle ali fanta, ki kadi, pa še ni star 16 let, in zapleni tobak. Nadalje ne sme nikdo taki mladini prodavati tobaka, smodek in svalčic. Da sodijo mladostnim prestopnikom, bodo ustanovili več takozvanih mladinskih sodišč, ki nimajo z drugimi sodišči nič skupnega. V ječo bodo obsojevala v zelo redkih slučajih; kazen bo običajno obstajala samo v svarilih pred nadaljnjimi prestopki, ali pa v tem, da bodo oddali mlade ne-

a **Očitne sleparije.** Pisali smo pred kratkim, da so klerik. posl. poleti začeli obstruirati še le po sprejetju proračuna, ko je bil Hohenburger že na varnem. Najsi so klerikalci postopali pri glasovanju kakorkoli — res je, da se proračunu niso resno uprli letos, lani pa so celo zanj glasovali. V proračunski debati so se sicer zaganjali v Bilinjskega, molčali pa so napram Hohenburgerju. Zato so pa govorili potem, ko je bil že proračun pod streho, namreč pri obstrukciji. Kdo torej slepari?

z **Nemško uradovanje** c. kr. finančnih uradov že presega vso silo. Kot izgled omenjenega naj bodo danes samo tobačne knjižice za nabavo duhana na drobno, ki so izključno v nemškem jeziku. Slovenski trafikantje, vzdramite se in zahtevajte s prihodnjim letom izključno le samoslovenske ali vsaj dvojezične tiskovine. Sklicujte se na člen XIX. drž. osn. zakona z dne 21. dec. 1867. leta, broj 142, ki daje ravnopravnost ne samo na papirju, ampak tem bolj v izvrševanju. Vsakemu svoje, vsakemu naj bode ljub domači prag, kjer mu je tekla zibka draga. Minuli so za vedno časi našega robja ko nas je brezobziren tujec teptal kot svojo rajo. Bodimo radikalni in dosledni. To naj bo tudi svarilo in kazalo c. kr. finančnemu ravnateljstvu v Mariboru pri naročevanju novih tiskovin za prihodnje leto!

o **„Murskemu sokolu“** v Ljutomeru se financijelno vsled velikega deficita pri lanskim sokolskim slavnosti ne godi najbolje. Vsled tega ga zasmejujejo po svojih umazanih lističih isti klerikalci, kateri so v okrajnem zastopu glasovali z Nemci proti podpori „Sokolu“. Doma so pa ti častivredni možakarji tam okoli Sv. Križa na M. p. sramota takim klerikalnim še-Slovincem!

o **Ozmeč zagovarja Ornika.** — „Straži“ se nič ne ljubi odgovarjati na tozadevno „Štaj.“ poročilo, katerega smo ponatisnili tudi v „N. D.“ Ako se celo g. škof ne sramuje ptujskih nemškutarjev ter jih hvali — zakaj bi tega ne storil Ozmeč, ki je samo župnik, kaj ne „Str.“? Slovenstvo je itak postranska stvar...

o **„Slovenčev“ uredniki,** katere smo zadnje čase nekoliko hudo okrcali po prstih, trkajo sedaj na našo kolegijalnost in honetnost. Jemljemo na znanje — a še ljubši bi nam bil v interesu javnosti stvarni odgovor.

a **Občinske volitve v Mariboru** so izpadle za socialiste bolj reugodno kakor pred tremi leti. Nemški nacionalci so dobili 1340 do 1312 glasov, socialisti pa samo 706 do 685. Razcepljenih glasov so našli 12. Izid volitve v tretjem razredu je ta: župan dr. Schmiderer je dobil 1340, Binder 1325, Fischer 1320, Heritschko 1319, Kral 1312, Lendler 1317, Matzhöld 1330,

Opelka 1323, Perko 1337 in Jožef Schmiderer 1332 glasov.

a **Občinske volitve v Gradcu.** Pri volitvah iz 3. razreda, ki so se vršile včeraj, so socialisti propadli na celi črti, vključno temu, da so kandidirali njihovi najboljši agitatorji kakor Resel, dr. Schacherl, Muchitsch in Sonnleitner. Nemški nacionalci so dobili največ 1875, socialisti največ 1795 glasov. Izid je vzbudil v Gradcu in po celem Štajerskem pravo senzacijo. Nemški klerikalci so volili z nacionalci.

a **Pismo terežjalke visokošolcu.** Slučajno nam je prišlo v roke pismo, katerega piše neka terežjalka visokošolcu, ki se je predrznil iti na visoke šole in ne v bogoslovje. Med drugimi piše sledeče: „Ko sem zvedela, da se Ti na Dunaju dobro godi, jokam noč in dan in žalujem, da nisi šel v bogoslovje. Shujšala sem že tako, da bom morala za voljo Tebe iti v prerani grob. Prosim Te, ne samo kot Tvoja sorodnica, ampak tudi kot tretjerednica in hčer Marije device, da zbežiš iz Dunaja, kjer boš vero zgubil. Ne poslušaj svoje matere, ki je preveč posvetna in lahkomišljna. Da bi bila jaz možki, nič drugega ne bi želela biti, kakor duhovnik, ker je duhovniški stan čez vse druge stanove častitljiv, in vsi drugi stanovi bodo prej minuli kakor duhovski. Meniški stan je deviški stan, kateri je najlepši stan na tem svetu in katerega čaka največje plačilo v nebesih. Ne gre mi z glave, da si se odločil za živinozdravništvo, za tako grdo rokodelstvo. Da si se šel učiti za „šintarja“, bi si Ti ne bi trebalo učiti dvanajst let; gršega stana si nisi mogel izbrati, kakor si si ga sedaj. Ne poslušaj svoje matere, ki misli, da mora biti živinozdravnik bolj učen, kakor duhovnik. Pomisli, koliko veselja si doživel na promocijah, a s čim boš to povrnil. Tudi mi smo se odločili pripraviti blagoslovljanje in takrat bi Ti bil slava naše zlahte. Če pa si boš iz „janjke“ napravil altar in ne boš hotel priti k spoznanju, bo taka žalost, ki Ti je ne morem popisati. Jaz želim, da bi Ti stopil kot premicijant pred altar v spremstvu belo oblečenih deklet, ne pa s posvetno, zapeljivo in minljivo žensko. Jaz želim, da bi Ti svojo mlado življenje daroval Kristusu v cvetu svojih mladih let. Jaz se ne mislim nikdar močiti. Ne upam si stopiti pred župnika, kateremu si nekdanj obljubil, da boš šel v bogoslovje itd. itd.“ — Ti odstavki navedenega pisma jasno kažejo, kako izrabljajo in fanatizirajo duhovniki naše ljudstvo z neumnim pretiravanjem svojega stanu ter s tem indirektno pospešujejo sovraštvo proti drugim stanovom. — Znano pa je vobče, s kakimi težkočami se ima boriti slovenski abiturijent, če hoče iti na visoke šole in ne v bogoslovje. Ne odrečejo mu samo doma dostikrat vsako podporo ter

pridiprave v poboljševalnice, v katerih se bode strogo gledalo na individualno vzgojo posameznikov.

V vseh slučajih, ko se bo zahtevala za koga poboljševalnica, ima sodišče pravico, da da otroka tudi sorodnikom ali drugim zanesljivim osebam, ako so voljni, da prevzamejo skrb za njega. A tudi v slučajih, če pridejo otroci v ječo, jih morajo namestiti v „osebnih prostorih“, da ne pridejo v pogubljivo dotiko s starimi zločinci.

Prestopkom mladostnih oseb se pa naj izlazi pride v okom na ta način, da odrasli dvomljive vrednosti ne bodo imeli na nje velikega upliva. Vsi zastavniki, ki izposodijo osebam, še ne 14 let starim, kaj denarja na zastavek, se kaznujejo, kakor tudi trgovci s kovinami, ki kupijo kaj od še ne 16 let starih oseb. Mladostnim tatom je tako

odvzeta možnost, spraviti ukradeno blago v denar. Na Angleškem tudi otroci pod 14 leti ne smejo v gostilne in vsak gostilničar, ki to pripusti, zapade globi. Samo kolodvorske restavracije so izuzete in vsakdo bode pojmlil kako zelo se morajo na Angleškem s tem izpremeniti šege in navade, da si posedanje otrok v restavracijah tam ni tako običajno, kakor na kontinentu. A tudi doma otroci ne smejo uživati alkohola in ako izve sodišče za kak slučaj, kaznuje stariše.

Mladi zakon nosi pečat resnega poizkusa, narod higijensko vzgajati in narodu kot narodu zasigurati zdravje. Gotovo je, da se bode inozemstvo živo zanimalo za — velike uspehe, ki ne bodo izostali.

mu tako otežkočijo nadaljne študije, ampak cela garda žlahte i. dr. pade z obrekovanjem in zaničevanjem nanj, da bi ga ne samo materijalno, ampak tudi fizično uničila. Da se temu odpomore, je sveta dolžnost vsakega narodnjaka, da podpira dijaštvo; kajti le tedaj, ko bomo imeli dovolj posvetne inteligence, bomo mogli dvigniti naš narod iz teme srednjeveških nazorov.

d O slovenskem petju pri dijaški maši v celjski župni cerkvi se nam piše, da je naravnost škandalozno. Kakor znano, bi se naj vrstilo latinsko, nemško in slovensko petje. Tega reda se pa gospodje ne držijo, ker velikokrat se poje dvakrat ali še večkrat nemško, kakor enkrat slovensko. Kadar se slovensko poje, je to petje tako, da se Bogu usmili. — Včasih petje kar ntihe, ker Nemci štrajkajo. Pa tudi ni čudež, da se tako godi, ker se nihče ne briga za slovensko petje. Za latinsko in nemško petje se pevci v pevski ari skrbno pripravljajo; ne tako za slovensko petje. — Poje se leta in leta vedno ena in ista maša, dočim je vedna sprememba pri latinskem in nemškem petju. — Bolje bi bilo, da bi bila vsako tretjo nedeljo tiha maša in bi na cerkvenih vratih stalo zapisano: Danes ni moralo biti slovensko petje, pa se rajše opusti, ker nemškim pevcem in profesorju, ki poučuje petje, mrzi slovenščina. Gospod ravnatelj je drugače tako vnet za disciplino na svojem zavodu; za to se pa ne skrbi prav nič. Treba si je tudi ta slučaj zapomniti, da se vidi, kako nas Slovence povsod naravnost sovražijo; proti nam je vse dopuščeno.

a Porodila je na potu v bolnišnico v sredo o polnoči žena nekega pekovskega pomočnika v Celju. Mislila se je odpeljati v bolnišnico, a se je takoj vrnila.

a Umrl je v Celju vpokojeni stotnik pl. Gottesheim. Mrliča so včeraj odpeljali v Zagreb, da ga pokopljejo v rodbinskem grobu.

a Nadomestna deželnozbornska volitev. Dr. Negri je dobil v Šoštanju 41 in v Velenju 18 glasov.

a Za narodni sklad je nabral g. Matko Konjicija po predstavi v celjskem „Nar. domu“, K 11'36. Vrlo!

z Iz poštne službe. Aspirantka Štefanija Koschell je imenovana za oficijantko drugega razreda v Slovenski Bistrici.

o Št. Jur ob J. ž. V nedeljo, 21. t. m. po večernicah, priredimo v gornjih prostorih tukajšnje kolodvorske restavracije skupni društven sestanek, na kojem se bomo razgovarjali o vzajemnem delovanju vseh narodnih društev tukaj in v okolici. Dognal naj bi se sporazumno natančen načrt in spored vsega narodno-gospodarskega, socijalnega in zabavnega dela, kakor: zborovanja, različna strokovna in poučna predavanja, veselice in koncerti s plesom, gledališkimi predstavami itd. v dobrodelne namene. Zato se obračamo do vseh društev in posameznikov doma in v okolici: delajte vsak po svojih močeh v krogih svojih znancev in v društvih za udeležbo v nedeljo, ter tudi za to, da se bodo društva priglasila za sodelovanje. Na tem prvem sestanku predava br. Frlež o sokolstvu. H koncu se vrši vpisovanje za: a) predavanja, b) plesne vaje (vodi br. Rotter, Celje), c) petje, d) gledal. predstave, e) telovadbo, ter se določi čas za posamezne vaje. — Narodnjaki! Storite vsak svojo sveto dolžnost — za probujo narodovo in njegov napredek! Z narodnim pozdravom — prireditelji.

a Sv. Jurij ob Ščavnici. Nesreča se je zgodila pred nekaj dnevi na lovu pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Ko se je kmet Kreft bil neprevidno odstranil iz svojega mesta, ga je ustrelil zdravnik

dr. Kreft v oko. Sekanec je obtičal v kosti očesne votline. Težko in nevarno ranjenega je prepeljal posestnik Vogler iz Petanjcev na Ogerskem v Gradec v bolnišnico; zdravniki nimajo upanja, da bi mu ohranili pogled.

a Hranilnica v Fürstenfeldu je dala za Roseggerjev fond 2000 kron. In slovenske?

a Ljutomer. „Veteransko društvo v Ljutomeru“ (s slovenskim poveljem) blagoslovi in razvije svojo zastavo v nedeljo, dne 12. decembra t. l. Vsa bratska in narodna društva se najvljudneje vabijo, da se po mogočnosti udeležijo te slavnosti; prosi pa se, da se vsaka udeležitev društva vsaj do 1. decembra javi načelniku ali odboru. Ob enem se prosijo vsi prijatelji društva za prispevke za zastavo. Vsak, še tako majhen dar, se hvaležno sprejme in se bode obelodanil po časnikih. — Vsa domača društva pa se prosijo, da naj na ta dan ne prirede nobene zabave.

z Obkradel gospodarja in hlapca. Hlapec Anton Paitler, ki je služil pri Bombeku v Možganjih pri Ptuj, je ukradel svojemu gospodarju, kateremu je ušel in drugemu hlapcu denarja in obleke za 150 kron.

z Iz Maribora. Nemško učiteljsko društvo v Mariboru je izjavilo, da je njegova prva skrb ponemčevanje slovenske dece, ne pa uspešno vzgojevanje in šolski pouk. Kakor se je izreklo proti predlogu slovenskih poslancev, naj se razdeli deželni šolski svet v nemški in slovenski oddelek, tako tudi proti predlogu dr. Kukovca glede učnega jezika šolskih otrok („aus völkischen Gründen“). Nemški učitelji imajo sicer velikanski križ pri pouku, ker je v vseh spodnještajerskih nemških šolah velik del otrok slovenske narodnosti, toda rajši trpinčijo sebe in otroke, samo da se zabrani duševni napredek slovenskih otrok. Kaj se brigajo nemški učitelji za Pestalozzijeve ideale!

z Iz Studencev pri Mariboru. Sodišče bo imelo opraviti z nekaterimi odpadniki, ker zmerjajo slovenske delavce z „osli“ in „butci“, ki so zahtevali slovensko šolo. Takim ljudem je treba stopiti brez usmiljenja na rep, da zacvilijo in potem umolknejo. Tri ali štiri je treba naučiti poštenja, potem pa bomo imeli zopet mir v Studenecih.

a Iz Studenec pri Mariboru. Kaj neki hoče učitelj Mayer, da se v zadnjih dneh toliko sladka in hlini delavstvu? Pred dvema mesecema je bil Mayer najhujši nemški agitator ob volitvah zoper Slovence in socialiste, zdaj pa lazi po hišah in prosi odpuščenja one, katerim je v srcu najhujši sovražnik. Pozor pred temu človekom!

a Iz Studenec pri Mariboru. Po trnjevi poti stopamo v boju za slovensko šolo. Odkar so naši poslanci nastopili proti agitaciji žup. Schmuckenschlaga, je preteklo zopet precej tednov. Doseglo se je sicer toliko, da se je zaprečil nemški namen, ko so hoteli z zmešnjavo in silo odriniti našo šolsko zadevo ob stran, toda vse skupaj se čudno zavlačuje. Kmalu poteče leto dni, odkar smo vložili prošnjo za ustanovitev slovenske šole, zato menimo, da bi že bila vsa posredovanja lahko v redu ter zahtevamo komisijo.

a Iz Studenec pri Mariboru. Oča Schmuckenschlag so pogoreli popolnoma s svojim znanjem in delom. Rekli so, da moramo preklicati prošnjo za slov. šolo, toda polovica prošnikov sploh ni hotela priti v slavni županski urad, izmed ostalih pa jih je mnogo vztrajalo kljub županovim grožnjam in prošnjam. Tri mesece so se mučili oča župan celo zastoj, zdaj pa so že storili sploh konec njihovem težkemu trudu.

a Nemških čukovskih društev je sedaj v Avstriji nekaj nad 50, največ na severnem Češkem, Moravskem in Nižje Avstrijskem. Ustanoviti hočejo sedaj državno zvezo nemških kršč. telovadnih društev. Imajo tudi lastno glasilo.

a Sadovi ljud. šolstva na Francoskem. Statistika kaže, da ne znajo na Francoskem 4% voj. novincev čitati in pisati, na Avstrijsko-ogerskem 25% in v Španiji, klasični deželi klerikalizma, celih 70%. To v odgovor na različne polemike proti našim člankom o modernem francoskem šolstvu.

Kranjske novice.

v Škof Jeglič in — hudičev rep. Herostratove slave škofa Jegliča še ne bode konec. V Trstu izhaja italijanski list „La coda del Diavolo“, mi bi rekli „Hudičev rep“, ki je obljubil, da bode začel prinašati prevod škofove brošure. Tega bodo pa že zopet krivi slovenski naprednjaki? Nadalje je zanimivo, da „Hudičev rep“ naziva vsakega svojega sotrudnika — „hudičeva dlaka“.

v Jegličevo slavo bode oznanjala njegova na nemško prevedena brošura tudi med Nemci. Dasi še brošura ni izšla, se je že prijavilo na Dunaju 6500 naročnikov. Hrvatska brošura je izšla že v četrtem izdanju in kmalu se bode pojavila tudi češka. Sedaj pač ne bomo Slovenci smeli več tarnati, da tujci ne poznajo naše beletristike!

v Proti klerikalni nasilnosti so protestirali zborovalci na večih shodih, ki jih je priredila narodno-napredna stranka na Kranjskem, zelo odločno. Najprej se je šlo proti njihovim nasilnostim v deželnem zboru, sedaj pa se je ost obrnila proti finančnim načrtom klerikalcev, ki hočejo vsem in trgov na ljubo mesta učiniti. Izlasti Ljubljana je proti temu odločno protestira.

v Odborova seja „Matica Slovenke“ dne 30. okt. 1909. — Predsednik se spominja umrlega utemeljitelja „Matice Slov.“ svetnika J. Majcigerja, akademika Vrbanica, pesnika Vidriča, lužiško-srbskega rodoljuba Čišinskega in stoletnice Slovačkega. Priredi se „Ilirska Akademija“. — Knjižica se urejuje. Matica pazi na razvoj denarnih zavodov, kjer ima naložen svoj denar. Pri odpremi knjig je postopati točno in natančno. Matica se udeleži nameravane proslave Iv. Navratila in L. Gorenjca v Beli Krajini. — Razen Zbornika in Knezove knjižnice bodo knjige do 15. nov. natisnjene. — Došlo je 8 leposlovnih in 7 znanstvenih rokopisov, med prvimi Lahovi „Brambovci“, med drugimi Adlešičeva „Bela Krajina“. — L. 1910. izide prevod Zeyerjevega (češkega) romana „Jan Marija Plojhar; pozneje pridejo v poštev Prusov (poljski) roman „Faraon“ in Raisova (češka) romana: „Zapad“ in „Kalibrev zločin“. vendar bo kazalo, prevode najjaviti z „Zbranimi spisi“ slovenskih pisateljev, pred vsem dr. J. Mencingerja. — Uvažuje se misel, izdati kot založno knjigo Detelovega „Pegama in Lambergarja“, istotako študijo o sociološki teoriji pok. Gumpłowicza. — „Stajerska“, zemljepisni del, izide 1912, zgodovinski oel 1917 ali 1915. — Zemljevid pojde novembra meseca v tisk.

v Starinski srebreniki v Ljubljani. Pri gradnji kanala na podaljšani Gorupovi cesti v Ljubljani so našli blizu Gradašče kakega pol metra globoko nad 350 srebrenikov, ki so last nemškega vitiškega reda, ker so jih našli na njegovi zemlji. Večim delom so petnajstice (XV.) in sedemnajstice (XVII.) Najstarejši komad je četrtna tolarja iz dobe Ferdinanda II. Polovica srebrenikov je bila kovana za Leopolda I. (1657—1705). Največ denarja je bilo kovanega v Kremnicah na Ogrskem,

drugi pa povsod in tod. Misli se, da je nekdo svoj zaklad po smrti cesarice Marije Terezije skril v kaki nogavici, ki pa je sprhnela, v zemljo. — Bili so burni časi in vsakdo se je bal za svojo last. Zatem pa je umrl in sedaj so denar našli.

v Protidemonstracija proti Nemcem in Madžarom. Kot demonstracijo proti obisku dunajskih in budimpeštanskih svetnikov v Sarajevem mislijo prirediti ljubljanski mestni očetje izlet v Sarajevo in Mostar. Misej je baje izšla iz Ljubljane, a mogoče je, da bode bosanska vlada sprejem prepovedala. seveda, ker je sedaj Bosna tudi — avstrijska!

v Ulomili so zločinci v nedeljo po noči v poštni urad v Postojni. Ravno ko so bili načeli železno blagajno, jih je zastrašil hrup badečih se ljudi.

Koroške novice.

o Spodnji Dravograd. — Kakor znano, je koroški deželni odbor pred dvema leti na prošnjo naših nasprotnikov sklenil delitev tukajšnje občine in sicer okolice od trga. — Ker pa ima zdajnja občina (trg in okolica) skupno premoženje, obstoječe iz občinske in šolske hiše v vrednosti blizu 70.000 K, bi se morale po § 3. obč. reda razdeljene občine za delitev skupnega premoženja poprej pogoditi, potem še le se more v dež. zboru ločitev skleniti. Za § 3. obč. reda pa se je dež. zbor malo brigal, ker se je šlo proti Slovencem in je, najbrž na željo enega ali dveh nemčurjev, delitev sklenil. — Tukaj se je govorilo takrat, da se bo skupno premoženje sodnijsko cenilo; hiše morajo ostati trgu, kateri mora za nje okolici gotovo svoto plačevati. Hiše so se cenile seveda nizko, ali okolica jih je zase zahtevala, ker ima do hiš ravno tiste pravice kakor trg in si jih ne pusti vzeti. Deželni odbor je potem zahteval, naj trg in okolica vsak zase izvolita zaupne moze, kar se je tudi zgodilo, in ti se imajo zediniti, kako se bo skupno premoženje delilo. Bilo je že pet tozadevnih obravnav, h katerim je prišel vladni zastopnik iz Celovca, prišlo pa ni do nobenega sporazumljenja. Okolica, ki noče delitve, se je pritožila že na upravno sodišče, da se vsled višjega pritiska hoče delitev občine izsiliti, in upravno sodišče je razsodilo, da se, če se stranke za skupno premoženje ne pogodijo, delitev ne sme izvesti. Ta odlok pa je spravil koroški deželni zbor in odbor v zadrego in sicer vsled tega, ker nista poprej § 3. obč. reda upoštevala in sta brez ozira na to postavbo delitev občine sklenila, češ, Slovenci tega tako ne razumejo. Modre glave v Celovcu pa si znajo pomagati. Dne 6. oktobra je bila tukaj obravnava za delitev, pa že 8. ali 9. okt. je kor. deželni zbor sklenil, da se §§ 3. in 4. kor. obč. reda tako preustrojita, da pri delitvi občin, ako se stranke za skupno premoženje ne morejo pogoditi, ima glede tega in tudi glede mej odločiti deželni odbor. Ta nova občinska postava še čaka najvišje sankcije in smo poslancu Grafenauerju že pisali, naj jo skuša preprečiti. Ako bodo na Koroškem slovenski možje kakšnega nemškega nacionalca iz občinskega odbora vrgli, lahko on sam pri deželnem odboru ločitev dotične občine zahteva, in ta bo občino brez ozira na slabe gmotne razmere občanov že tako razdelil, da postane ljubljencek kor. dež. odbora župan. Marsikdo bo mislil: to novo postavbo lahko izrabljajo tudi Slovenci. Na to ni treba odgovora, saj vsak pozna koroško nemškonacionalno prevlado, strankarstvo in „pravičnost“; od te pravičnosti mi postaja že slabo, zato — končam. /

o Utonil je v nedeljo pri Brežah l. 1856 rojeni in pri Roschu v Selišah (Zellschach) uslužbeni hlapec Franc Grasser v rečici Olsi. Ob 12. ponoči ga je našel poslovođa Olscher viseti na grabljah pri elektrarni. Grasser je bil strasten pijanec.

o Laški kralj je prišel danes na Koroško loviti; izstopil je v Trbižu, odkoder bo šel za divjimi kozami. — Zborni poveljaik Potiorek in šef 3. zbora polkovnik Scotti bodeta baje kraljeva gosta.

Dopisi.

v Iz rogaškega okraja se nam piše: — S posebnim zanimanjem smo čitali dr. Plojev članek v „Nar. Dn.“. Vedeli smo sicer, da naš poslanec dr. Korošec ne stori za svoj volilni okraj ničesar, a da tako zanemarljivo zastopanje kmetijskih potreb, kakor je bilo odkrito vsej javnosti v Plojevem odgovoru, tega vendar nismo pričakovali.

Naravnost nestrpno smo čakali, kaj bo odgovarjal „Slov. Gospodar“ in kaj bo rekla „Straža“. Spregovorila sta res, toda tako, da bi bilo za vodja „Kmetijske zveze“ bolje, ako bi molčala.

Nam se je čisto jasno in razločno sedaj v listih dokazalo, da nimajo naši zastopniki pod vodstvom dr. Korošca niti volje niti zmožnosti, da bi se poučili o naših težnjah, naših potrebah in naših zahtevah. Oni ne vidijo in ne vedo, kaj nam je krvavo treba. Kako bi tudi, saj ne pridejo med nas in ako pridejo, nam na shodih povedo nekaj lepih besed, popijejo morebiti pri gostilničarju par četrta vina in ako so posebno dobre volje, spregovorijo par visokih besed; potem pa jih par let ni. Mi v rogaškem okraju sploh skoraj ne vemo, da imamo kakšnega poslanca. — Pomoči smo potrebni, saj je naš okraj reven, da se nas Bog nasmili, pa za nas ni poslanec, ki bi prišel med nas, delal za nas in vsaj povedal, da ima dobro voljo, pa ne more nič doseči.

Vabimo druge, ker vidimo, da nas je vodja „Kmetijske zveze“ s celo stranko popolnoma zapustil.

Po svetu.

o Najidealnejši mož v Ameriki. V Chicagu se je vršila nedavno tekma, ki bi bila imela dognati, kdo je najbolj idealen soprog v Ameriki. Udeležilo se je je silno veliko možev. Po dolgem iskanju so našli (ali našle?) jednega, ki se jim je zdel najboljši. Ta ima sledeče lastnosti: Vsako jutro, ko se zbudi, je dobre volje. Ves denar izroča svoji ženi. Pravi, da zna njegova žena bolje kuhati ko mati. K obedu in večerji pride vedno točno. Z ženo je vedno ljubezniv in mu je vse edno, je li z njo sam, ali se pa nahaja z njo v družbi. On je radodaren, je plemenitega značaja in je raje doma kakor v gostilni. — Škoda, da ne izvemo, ali je žena spoznala svojega soproga za idealnega ali kdo?

o Stavka v premogokopih v Avstraliji. 12.000 delavcev v premogokopih je zaustavilo delo v Newcastleu in Maitlandu. Zdi se, da se bodo stavki pridružili tudi delavci iz okolice. Dvajset parobrodov, ki prevažajo premog, stoji pred Newcastle radi stavke. Tudi industrija precej trpi, ker se zaloga premoga že nagiba koncu. Bati se je, da bo stavka dalje časa trajala.

o Železniški tatovi. Že dalje časa se je dogajalo, da je bil kak tovorni vlak proge Nizza-Marseille kje med Aubagne in Fenestrel oropan, na mestu torej, kjer mora vsak vlak radi vzpetja proge zelo počasi voziti. V takih slučajih je poskakalo nekaj dobro organiziranih roparjev na vozove, odprli so plombe, so zavoje in druge pošiljke pometali ob progo, njihovi sodrugi so jih pa pobrali in shranili v neki napol podrti hiši, ki so jo rabili kot „glavni kvartir“. Sedaj se je policiji posrečilo po hudem boju njeti 3 roparje, 3 zasaceni so pa ušli.

o Serum proti raku. — Iz Kolina javljajo, da je izmislil učenjak dr. Otto Schmidt serum proti raku. Poskusi na miših in podganah so se izvrstno obnesli.

o Pesnika Björnsona stanje se je po poročilih raznih listov nenavadno poslabšalo.

o Milijonski dar češki „Osrednji šolski Matici“ je dosegel 15. t. m. svoto 282.120 K 12 vin.

o Osveta goljufane žene. V soboto večer je v nekem gledališču v Antwerpenu ustrelila žena nekega inženirja prodajalko pri bufetu, ker se je njen mož radi te nje izneveril.

o Teroristi v Bosni. 17 odličnih sarajevskih Srbov je dobilo pisma, v katerih neki neznanci zahtevajo od vsakega 300 dinarjev in jim grozijo za slučaj, da oni ne storijo tega, s silo in terorizmom.

o Zopet krivica Nemcem. Občinski zastopi mest Suczava, Sereth in Radauc v Bukovini so poslali deputacijo k ministerskemu predsedniku, ki ga bo prosila, da naj izposluje, da reforma deželnega volilnega reda ne bo sankcionirana. Pravi, da bi bilo to le na škodo bukovinskim Nemcem. Seveda, če bi se dalo kaj Rusinom in Rumunom, da bi se izboljšalo njihovo krivično zapostavljanje, je to Nemcem v škodo. Da bi se pa oni drugod oglašili in povzdignili glas za drugega, ki mu se res godi krivica, tega nikoli!

o Zopet sleparstvo v Rusiji? — V Petrogradu vzbuja občno pozornost dogodek s sedanji ravnatelj od Great-Northern-Glas and Manufacturing-Co, pri kateri je bilo investiranega veliko inozemskega blaga. Vseh sedem ravnateljev so namreč nenadoma zaprli. — Med zaprtimi so dosedaj samo trije Nemci, dva brata milijonarja Franck in odvetnik Krauter.

o Lastno hčer je zastrupil v Budišinu na Nemškem kočijaž Vetter. Dal je namreč 3 leta staremu nezakonskemu dekletu zastrupljeno čokolado. Porotniki so ga obsodili na smrt.

a Za 125.000 frankov — gosli. Znameniti goslar Willy Burmester je kupil Stradivarijevga izdelka iz leta 1717 za 125.000 frankov. To je umetnikovo premoženje in neodoljiva reklama za koncerte, ki jih prireja z goslimi.

d Zajec po lastni ceni. Neki renski veleindustrialec je najel lov in sorodna dama ga je prosila, da ji naj pošlje zajca „in, ljubi Alfred, kaj ne, da mi ga bodeš za lastno ceno poslal?“ In res! Hitro je dobila ona dama zajca in z zajcem račun: „Najemnina za lov 600 mark, lovski paznik 100 mark, škoda po divjačini 50 mark, patrone 60 mark, bolnine obstreljenim 450 mark, skupaj 1260 mark. Ker smo ustrelili vsega 23 zajcev, pride na enega 54 mark 78 fenigov. „Če ti je po volji, ti za to ceno še pošljem kedaj katerega.“

z Mož, ki požira nože. V bolnišnico v Zlatcu na Češkem je prišel v pondeljek mož, ki je tožil, da ga zelo boli želodec in povedal, da včasih požre kak nož. Ko je zdravnik dognal, da ima res nekaj v želodcu, ga je začel operirati in na svoje začudenje je našel v njegovem želodcu pet zaklenjenih nožev. Možak, ki ljubi ta nenavadni šport, je zdrav.

z Ciganski primas Balogh je v Nyiregyhazi s sekiro ubil svojega 16-letnega sina Jancsija, ker je mislil, da bo postal večji umetnik na goslih kakor je sam. Balogh se je orožništvu sam javil.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Pred odločitvijo.

z Dunaj, 18. novemb. „Nemškonac. Korresp.“ poroča, da se je vršilo danes posvetovanje predsedstva Poljskega kluba s predsedstvom nemškonac. zveze. Glombinski je sporočil Nemcem različne predloge za rešitev krize, katere so ti vzeli na znanje. Nemški nacionalci vstrajajo na svojem stališču (glej uvodnik!), o predlogih Glombinskega pa se bode danes posvetoval izvrševalni odbor vseh nemških nacionalnih strank. K seji se povabijo tudi kršč. socialci.

z Dunaj, 18. nov. „N. Fr. Presse“ je poročala, da so poslali nekateri ugledni poslanci v Slov. jednoti Poljskemu klubu neobvezno pismo z nasveti in obljubami glede rešitve krize. Posl. dr. Pacák in Šusteršič zatrjujeta po „Slovanski koresp.“, da je to poročilo „N. Fr. Presse“ popolnoma neresnično.

z Dunaj, 18. nov. Povsod vlada zaveza, da stojimo pred odločitvijo. Sliši se, da bi bila Slovanska jednota pripravljena popustiti glede začasnega proračuna, dati bi se morale samo garancije za preosnovo ministerstva. — Glombinski se sedaj, trudi, da pridobi za ta načrt tudi Nemce. Uspeh je še negotov. Tudi v Slovanski jednoti si glede tega vprašanja niso na jasnem.

Stapinjski — častni občan čeških mest.

d Praga, 18. nov. Češki listi poročajo, da namerava več čeških mest imenovati načelnika poljske ljudske stranke, posl. Stapinjskega za častnega občana.

Viharji.

d Berolin, 18. nov. Vsled velikih viharjev so poškodovane telefonične zveze v mestu in z okolico.

d Brindisi, 18. nov. 300 delavcev, ki so delali pri trdnjavskih zgradbah na morju v čolnih, je presenetil vihar. 18 delavcev je utonilo, ostale so s težavo rešili.

Tržne cene.

17. novembra.

Dunaj. Borza za poljedeljske pridelke. — Tukajšnjemu plodnemu trgu je manjkalo danes inozemske direktive in se ni prav nič zgodilo, da bi se bil mogel razviti poseben tržni promet. Kazalo se ni niti najmanjše zanimanje za blago in izlasti pri krušnih sadovih je bil konsum popolnoma mrtev. Netržnost se je poostрила do skrajnosti in uplivala na tendenco tako uničujoče, da je bila pšenica 10, rž pa 5 vin. ceneja kakor v soboto. Oves je bil tudi mlohav in je tendiral 10 vin. nižje. Koroza je uztrajala. Pri ječmenu se ni tržilo in tendenca je bila brez veselja in trdna.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 34¹/₂ do K 35³/₈, za dobavo K 34⁵/₈ do K 35³/₈. Tendence: uporna.

Sladkor, Praga. Surovi sladkor prompt K 28'65, nova kampanja kron 24'95. — Tendence mirna. Vreme: Kalno in mrzlo.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 150 do 152 vin., mlade, srednje 150 do 152 v, mlade, lahke 145—146 vin. zaloga 23.344 komadov. Prignano 1046 komadov, odgnano 139. Ostalo torej 24.251 komadov. Tendence živahna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'07, pšenica za oktober K 11'75.

rž za april K 10'17, oves za april K 7'55, koroza za maj K 6'71, ogrščica za avgust K 13'45. Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti rezerv., tendenca netržna. Promet neznaten. Efektivna pšenica 5 vin. nižja drugo mirno. Termini so tendirali na Ameriko brez veselja. Vreme: kalno in mrzlo.

Stanovanje (soba in kuhinja)

se odda takoj v najem: Dolgopolje št. 1.

Odvetnik

dr. Jos. Sernec

naznanja, da je prestavil svojo pisarno v novo hišo celjske Posojilnice, Graška ulica št. 16, I. nadstropje.

Izurjen

pomočnik

špecerijske ali mešane stroke, čez 24 let star, kateri ima tudi sposobnost za potovalca, se sprejme z ugodno plačo z novim letom. — Pismene ponudbe pod naslovom „Zanesljivost“ naj se pošljejo na upravištvu tega lista.

Sukna

in modno blago za obleke priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

— Vzorci franco. —

Zvezna trgovina v Celju

priporoča sledeče spise:

Pesmi.

Fantek, Luči K 1'60
Kržišnik, Male pesmi za mladino „ —24
Mohorčič, Srbske nar. pesmi „ —40
Nova pesmarica „ 1'60

Leposlovni spisi.

Brezovnik A., Zabavnik „ 1'40
Mlinarjev Janez „ —80
Naš dom, I.—VIII. zvezek, broš. po „ 1'—
Madeži in njih snajenje „ —60
Panславismus, broš. „ 1'—
Zbirka domačih zdravil „ —24
Red za šolske slugе „ —20
Šolski red „ —60
Crosby-Furlani, Tolstoj in njegovo poslanstvo „ —60

